

Інформаційний вісник
методичного об'єднання бібліотек ЗВО м. Вінниці

Біблі пр стір

ВИПУСК 12, 2022

*«Випадкова зустріч з гарною
книгою може назавжди
змінити долю людини»*

М. Прєво

*Євгенія Гапчинська
Ілюстрація до книги
“Ліза та її сні”*

НАШІ РУБРИКИ:

ВИПУСК 12, 2022

Бібліотеки – читачам

- 3 Робота бібліотеки—режим воєнного часу (ВДПУ)
- 4 Бібліотека Вінницького торговельно-економічного інституту ДТЕУ в реаліях війни
- 6 Виставки, бесіди, презентації - важлива складова роботи наукової бібліотеки ВНТУ
- 7 Бібліотека ВНТУ в житті університету

Бібліографічні перспективи

- 8 Бібліотека навчає основам інформаційної культури (ВНТУ)

Бібліотека взаємодіє

- 9 Взаємодія бібліотеки у формуванні ефективного навчально-освітнього простору (ВДПУ)

Успішний проєкт

- 10 Інформаційно-освітній проєкт «Науку творять обрані» (ВНТУ)

Науковий портал

- 11 Як бібліотека стоїть на варті розвитку університетської науки (ВНТУ)

Дослідження однієї книги

- 12 Над формуванням бібліографічного запису бібліотекарі працюють по декілька днів (ВНМУ)

Місце зустрічі – бібліотека

- 14 Народознавство - вагома частина культурно-просвітницької роботи бібліотеки (ВНМУ)
- 16 Бібліотека ВНТУ - відкрита для всіх
- 21 Бібліотека ВНТУ – відкрита для всіх

Сторінка методиста

- 19 Війна не стала на заваді професійному розвитку та навчанню бібліотекарів (МО бібліотек ЗВО м. Вінниці)

З Україною в серці

- 21 Бібліотекарі підтримують дух незламності у стінах бібліотеки та за її межами (ВНМУ)
- 23 Моя Україна (авторський вірш І. Зарванської) (ВДПУ)
- 24 Волонтерська робота бібліотеки—наближення нашої Перемоги (ВДПУ)
- 25 З турботою про захисників (ВТЕІ ДТЕУ)

Робота бібліотеки – режим воєнного часу

Війна в Україні перекреслила багато наших планів, та бібліотеки не припинили свою діяльність, а згуртувалися та мобілізували всі наявні ресурси задля надання інформаційної, волонтерської, соціальної та психологічної підтримки тим, хто цього потребує.

Сьогодні кожен на своєму фронті часткою своєї праці наближає день нашої перемоги. Ми, бібліотекарі, тримаємо інформаційний фронт.

Ще у перший день війни бібліотека ВДПУ імені Михайла Коцюбинського прийняла у своїх стінах студентів, які разом з речами виселилися з гуртожитків та чекали батьків. Щоб відволікти і їх, і себе від важких думок, бібліотекарі спілкувалися з молодими людьми, запропонували почитати літературу, випити чашку гарячого чаю.

Маючи досвід роботи у віддаленому режимі під час Covid-19, коли було докладено максимум зусиль для організації повноцінної роботи в умовах карантинних обмежень та дистанційного навчання студентів, бібліотека Педуніверситету продовжила надавати послуги та консультації користувачам і у період дії воєнного стану.

Сайт бібліотеки надає доступ до всіх інтернет-ресурсів. З метою посилення ефективності дистанційного обслуговування систематично проводиться інформаційне оновлення та редакція сторінок сайту, масштабна перевірка посилань Інтернет-навігатора на коректність відкриття.

З початком повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну працівниками відділу ІТ було проведено редакцію сайту бібліотеки та видалено посилання на джерела з російськомовним контентом.

Працівники бібліотеки проводять перевірку на плагіат магістерських робіт студентів, а також статей викладачів університету програмою UNICHECK. Для передачі повідомлень використовується електронна пошта бібліотеки.

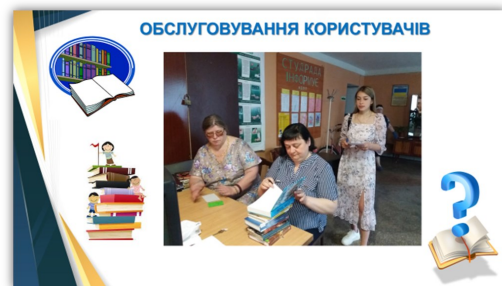
З першого дня війни по теперішній час продовжується дистанційне надання індексу УДК на нау-

кові публікації викладачів та студентів ВДПУ в особливому ненормованому режимі. За лютий-жовтень 2022 року було надано більше 650 індексів на дисертації, монографії, навчальні посібники, програми, методичні рекомендації, статті на українській та іноземних мовах. Визначено понад 100 авторських знаків та виконано 98 довідок бібліографічного, інформаційного та довідкового характеру.

Бібліотека Педуніверситету використовує популярну соціальну мережу «Фейсбук» як ще одне вікно у віртуальний світ. На сторінці бібліотеки розміщуються інформаційні повідомлення та короткі пости до знаменних дат, презентація та реклама ресурсів книгозбірні, відео та фотоматеріали.

3 травня 2022 року розпочався прийом літератури та підписання обхідних листків студентам-випускникам. Робоче місце бібліотекаря було організоване у холі одного з гуртожитків університету.

Влітку бібліотекарі взяли участь у благоустрої університетського укриття, зокрема білили стіни.

ОБСЛУГОВУВАННЯ КОРИСТУВАЧІВ

РОБОТА З БЛАГОУСТРОЮ ВУЗІВСЬКОГО УКРИТТЯ

Підготувала Л. М. Воробйова

Бібліотека Вінницького торговельно-економічного інституту ДТЕУ в реаліях війни

Бібліотека Вінницького торговельно-економічного інституту

ДТЕУ в умовах повномасштабної російської агресії не лише не припинила свою діяльність, а й згуртувалась та мобілізувала всі наявні ресурси задля надання волонтерської, соціальної, психологічної та інформаційної підтримки тим, хто цього потребує.

Бібліотека під час воєнного стану продовжувала надавати послуги з інформаційного забезпечення науково-дослідного та навчально-виховного процесу інституту.

Наразі бібліотека ВТЕІ ДТЕУ працює у звичайному режимі. Колектив повноцінно виконує свої обов'язки, проводять усі заплановані заходи. Впроваджуючи дистанційні форми роботи, бібліотека забезпечує користувачів можливістю працювати з електронними ресурсами, надає онлайн-послуги.

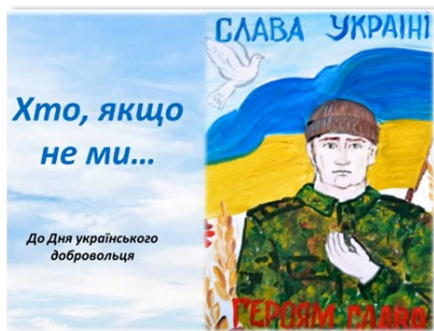
Співробітники бібліотеки продовжують організовувати книжкові виставки, зустрічі з відомими людьми, презентації книг, проводять тематичні заходи, організовують екскурсії та майстер-класи, готують віртуальні виставки, інформаційні калейдоскопи, віртуальні колажі, фотопалітри, відео-екскурси патріотичного змісту.

Війна показала, що бібліотеки потрібні, що бібліотекарі можуть підлаштуватися під ті умови, які склалися в нашій країні, бути корисними не тільки на фронті книжковому, але й на волонтерському та інформаційному.

Слід відмітити, що велика увага приділяється заходам, які присвячені воєнній тематиці. Співробітники бібліотеки ВТЕІ ДТЕУ організували і підготували низку заходів, які присвячені подіям жорстокої загарбницької російсько-української війни.

За цей час розроблено низку патріотичних віртуальних виставок, які розміщені на офіційному сайті інституту, вебсторінці бібліотеки та активно поширені в соцмережах та на сторінці у фейсбук.

Була представлена віртуальна виставка «Хто, якщо не ми...» з нагоди Дня українського добровольця. Вінниччина

по праву пишається своїми добровольцями, які за покликом серця вирішили стати на захист рідної Вітчизни від ворога. Це люди з гарячими та хоробрими серцями, високим почуттям обов'язку.

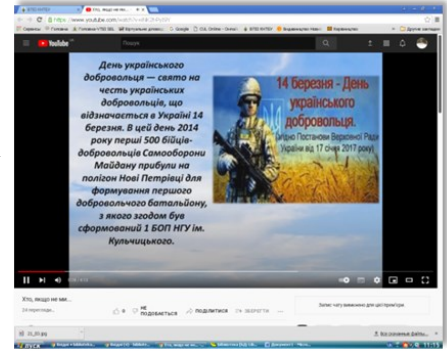
Дякуємо добровольцям за їх подвиг, готовність віддати своє життя заради України. Подвиг українських добровольців житиме у віках. Наша готовність добровільно стати на захист України є вирішальною запорукою нашої Перемоги.

Підготовлена віртуальна виставка «Україна непереможна доки є жінка». Своєю багатогранною діяльністю видатні українські жінки вплинули на розвиток і становлення української держави. Вони зробили вагомий внесок у культуру, мистецтво, освіту,

науку, літературу і щиро вболівали за свою країну. В історії України є немало видатних жінок, які були не лише хорощими матерями й господинями, а й робили великі справи, прославляючи Україну. Сьогодні наші жінки-захисниці на фронті й у тилу, в бронезилетах і лікарняних халатах. Вони вкотре доводять, що світ неможливий без України, а Україна - без жіноцтва!

Бібліотека ВТЕІ ДТЕУ підготувала віртуальний колаж-молитву «З Молитвою до Перемоги...» – це молитва за Україну, за наших воїнів-захисників, за перемогу правди й справедливий мир.

Війна увірвалася в наше життя жорстоко і безжалісно. Всі місяці війни для нас як один суцільний день, в якому з'єдналися біль, жах, розпач, страждання... Де взяти сили та мотивацію для того, щоб продовжувати жити, боротися та працювати? Хтось використовує афірмації, хтось – медитує, а хтось – молиться. Молитва – це чудовий спосіб відчутти додаткову підтримку від Бога, зберегти спокій та душевну рівновагу. Мільйони українців під час війни звертаються до Бога, щосили бажаючи захистити Україну, її відважних воїнів та мирних жителів від жорстокості агресора.

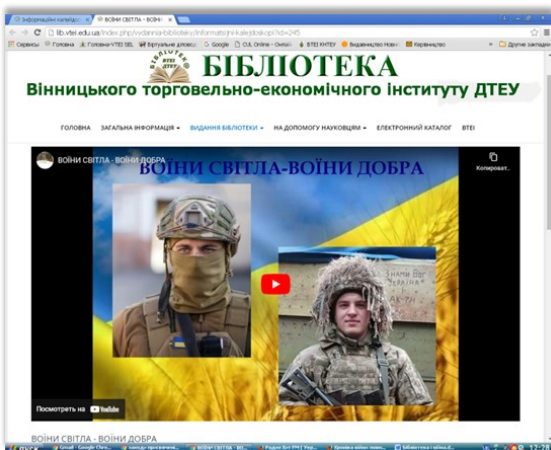

Кожен ранок починається з Надії... З надії на повернення спокою і миру в Україні, надії на те, що сьогодні весь жах закінчиться. Боже Милостивий, помилуй Нас!!!

14 жовтня в Україні відзначають державне свято - День захисників та захисниць України. Цьогоріч, через повномасштабне вторгнення росії, це свято для кожного українця набуло нового значення.

Наші захисники сьогодні оберігають мирне небо й захищають нас від ворожих куль та ракет. Вони сміливі й відважні, а їхня самопожертва вражає увесь світ.

Співробітники бібліотеки ВТЕІ ДТЕУ підготували фотоколаж «ВОЇНИ СВІТЛА - ВОЇНИ ДОБРА» з нагоди свята Дня захисників і захисниць України (посилання: <https://youtu.be/aOHoZCwalBs>).

СЛАВА УКРАЇНІ! ГЕРОЯМ СЛАВА! ПЕРЕМОГА ЗА НАМИ!

Працівники бібліотеки організували для здобувачів вищої освіти екскурсію до Вінницького обласного краєзнавчого музею.

Студенти відвідали патріотичну виставку «УКРАЇНИ ЩИТ», яка приурочена до Дня захисників і захисниць України, присвячена подіям Революції Гідності та російсько-української війни.

Виставка «УКРАЇНИ ЩИТ» присвячена тим, хто сьогодні утворює над нашою країною щит захисту і подібно покрову Пресвятої Богородиці закривають нас від ворожих куль і ракет.

У першу чергу небесним янголам, які віддали за Україну найцінніше – власне життя: Героям Небесної Сотні та полеглим воїнам у російсько-українській війні. А також захисникам і захисницям України, хто першими вийшов на Майдан проти свавілля влади; хто з 2014 року і по сьогодні тримає фронт і боронить українські землі від окупантів; хто ділиться своїми знаннями, силою, мужністю і професіоналізмом для захисту нашої держави – військовим, медикам, капеланам, волонтерам, усім, хто сьогодні тримає тил і наближає нашу Перемогу.

У виставкових залах здобувачі вищої освіти мали можливість оглянути особисті речі, світлини, документи, військову форму й спорядження Героїв Небесної Сотні та полеглих воїнів російсько-української війни.

Метою екскурсії було виховання патріотизму як складової світогляду студента, почуття відповідальності за майбутнє, гордості за історичні надбання та свідомого визнання масштабів війни, яка розпочалась 24 лютого 2022 року.

Здобувачі вищої освіти з цікавістю оглядали експонати виставки, з сумом вчитувались у надписи на ній, висловлювали свої думки щодо подій, пов'язаних з цією трагедією. Дух патріотизму наших студентів викликає гордість за свою країну і за нас, громадян своєї Батьківщини.

Патріотизм – це щоденна праця кожного, яка в підсумку перетворюється у великий подвиг усієї держави.

Згуртованість та об'єднаність – ключ до Перемоги, бо саме це перетворює нас у воїнів, які захищають свою землю від російської орди, працюючи кожен на своєму фронті. І поки військові відвоюють загарбані окупантами території на фронті, українська бібліотека стає потужним центром інформаційної боротьби.

Неможливо скорити нескорених, ми все відбудуємо і відновимо, бо ми згуртуємось заради Перемоги!

Підготувала **Н. О. Прутська**

Виставки, бесіди, презентації - важлива складова роботи Науково-технічної бібліотеки ВНТУ

Враховуючи реалії сьогодення багато запланованого Бібліотека не змогла виконати. Тож велику увагу приділила організації малих форм роботи, як наприклад, створення ілюстративно-книжкових виставок (і традиційних, і віртуальних) на допомогу навчальному процесу, до відзначення державних свят та ювілейних дат видатних вчених, державних діячів, як-от: «День Соборності та свободи України», «Крути 1918. До Дня пам'яті героїв Крут», «Зірка, яка не згасла. Олена Теліга – поетеса і громадська діячка, борець за волю України» та ін.

З книжкової виставки «Ілля Ліфшиць – фізик-теоретик (до 105-річчя з дня народження)» можна дізнатися про життя та діяльність вченого, а «Томас Едісон – геніальний винахідник (до 175-річчя з дня народження)» про винаходи, які стали основою розвитку електротехніки на багато десятиліть уперед.

Про сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу, розповідає презентація «Академічна доброчесність у вищій освіті: мотивація, законодавча база, проекти».

Цьогоріч до Міжнародного дня рідної мови працівники Бібліотеки підготували ілюстративно-книжкову виставку «Ти рідна мово, чиста, як роса, цілюща й невичерпна, як криниця...», оформили стенд з віршами й цитатами відомих українських поетів та письменників «Рідна мова поетична і пісенна» й створили вітальний відеоролик «Мова кожного народу неповторна і своя».

Віртуальна бесіда «Прекрасна троянда – одна на двох» була підготовлена бібліотечними фахівцями до дня народження Антуана де Сент-Екзюпері, військового льотчика, твори якого

стверджують людські цінності і кажуть: «Ні війни!». Сьогодні, під час російської агресії в Україні, це особливо актуально.

На вшанування пам'яті мільйонів жертв науково-технічна бібліотека запрошує ознайомитись з віртуальними виставками «Чорна сторінка нашої історії» і «Голодомор: 1932-33 ... пам'ять поколінь», які розповідають про події того часу та представляють документи з фонду книгозбірні, що освітлюють дану трагедію.

У сьогоднішні воєнні дні молодь України стала пліч-о-пліч зі старшим поколінням на захист держави. Серед неї багато представників студентства. Їх студентські роки, зазвичай легкі та веселі, затьмарила війна. Та все ж Бібліотека привітала всіх причетних до студентства в минулому і сьогодні та підготувала презентацію про історичні й сьогоднішні реалії студентського життя «17 листопада – Міжнародний день студента».

До відзначення Дня безпечного Інтернету відділ наукової інформації та бібліографії представляє віртуальну виставку «Вивчай і розумій. Шлях до безпечного Всесвітнього спілкування в мережі INTERNET (до Дня безпечного Інтернету)».

Підготувала О. М. Цвілишена

Науково-технічна бібліотека ВНТУ в житті університету

Бібліотека завжди бере участь у всіх загальноуніверситетських заходах. Зокрема, до Дня відкритих дверей було підготовлено мотивуючу фотовиставку «ВНТУ – команда переможців. ПРИЄДНУЙСЯ!», яка неабияк зацікавила майбутніх абітурієнтів. Цьогоріч на заході було велелюдно, але радість була з присмаком гіркоти. Серед присутніх була значна кількість вимушених переселенців з прифронтових районів.

До Дня університету бібліотекарі розгорнули інформаційну виставку-стенд «ВНТУ: разом до Перемоги!», на якій висвітлено участь університетської спільноти в наближенні нашої Перемоги над російським агресором. Тут і про наших викладачів та студентів, які пішли боронити рідну землю зі зброєю в руках та кібер-воїнів, про студентські винаходи, які є в нагоді бійцям на полі бою та захисті мирного населення під час ворожих обстрілів, про діяльність університетського волонтерського центру...

Також виставили для ознайомлення томи матеріалів про становлення Університету з витоків і до сьогоднішнього дня...

Всесвітній день вишиванки став урочистим днем для кожної людини у нашій країні. Цьогоріч свято прийшлося на 19 травня і одягнена цього дня вишиванка стала символом незламності українського духу, заявою на весь світ про те, що українці – вільний народ і обов'язково здобуде Перемогу. На бібліотечному сайті представили презентацію «Українська вишиванка – генетичний код нації», яка розповіла про історію української вишивки, розкрила значення вишитих символів у різних куточках нашої країни. В цей день працівники Бібліотеки долучилися до загальноуніверситетського флешмобу «Вишиванка Перемоги» і зробили світлини на згадку.

Університетська бібліотека також взяла участь у челенджі від Вінницького національного технічного університету «Заспіваймо «Червону калину»», присвяченому нашим мужнім захисникам. А ще Бібліотека започаткувала власний челендж «Співаємо «Стефанію» (пісня 2022 року українського фольк-гурту «Kalush Orchestra», з якою гурт представляв Україну на Пісенному конкурсі «Євробачення 2022»), який активно підхопили колеги з Методичного об'єднання бібліотек ЗВО м. Вінниці.

Підготувала О. М. Цвілишена

Бібліографічні перспективи

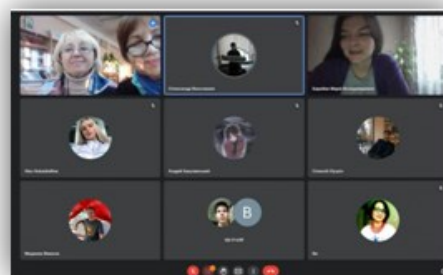
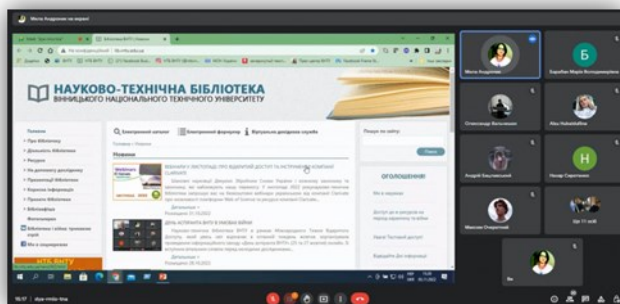
Бібліотека навчає основам інформаційної культури

Традиційно навчальний рік у Бібліотеці розпочався з Місячника першокурсника, коли основна увага приділяється саме студентам перших курсів. З перших днів навчання в Університеті студенти організовано зареєструвалися в університетській книгозбірні, отримали необхідну навчальну літературу. А головне – відвідали та ще і наразі відвідують заняття з основ інформаційної культури, на яких знайомляться з можливостями Бібліотеки, які надаються для навчання, в т. ч. гібридного, навчаються пошуку інформації в традиційних та електронних пошукових системах, роботі з базами даних, знайомляться з вебсайтом. Тож наша Бібліотека доступна читачу 24x7.

На заняттях зі студентами до розмови приєдналася канд. пед. наук Олена Слободянюк, очільниця сектору розвитку персоналу та практик академічної доброчесності у ВНТУ, яка знайомила із засадами академічної доброчесності в університеті.

Як показала практика, проведення зі студентами молодших курсів занять з основ інформаційної культури сприяло більш ефективному використанню інформаційних ресурсів бібліотеки. Навики роботи з е-ресурсами та онлайн-сервісами стають в нагоді під час онлайн-навчання.

Підготувала О. М. Цвілишена

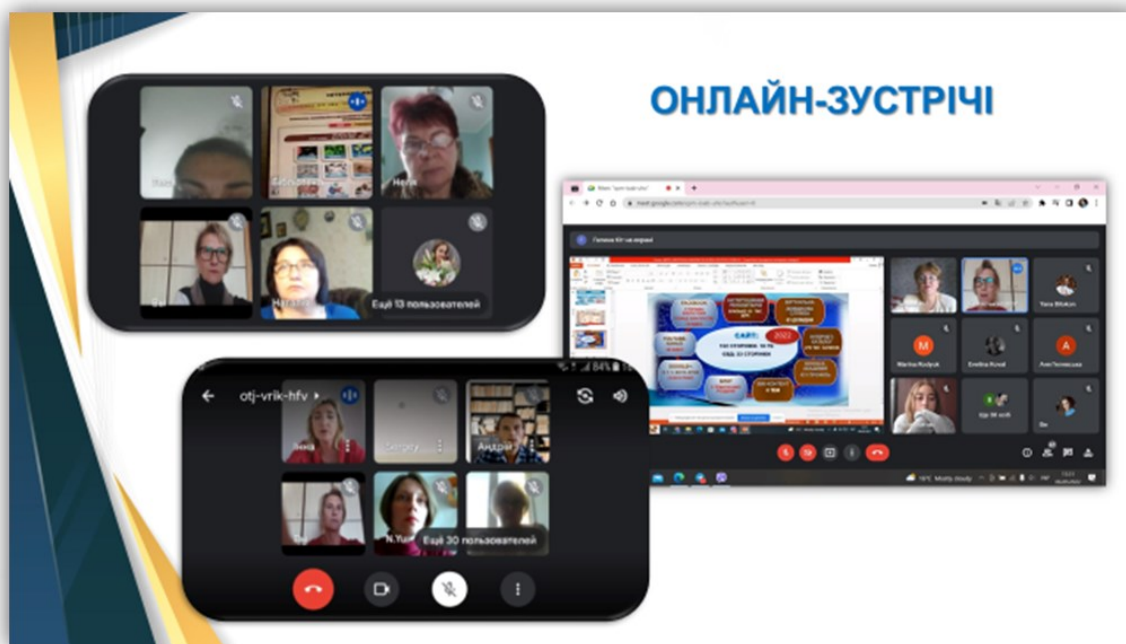

Взаємодія бібліотеки у формуванні ефективного навчально-освітнього простору

З початку навчального року працівники бібліотеки Вінницького педуніверситету активно долучалися до конференцій з педагогічної практики студентів, проводили ознайомчі зустрічі з студентами-першокурсниками, де розповідали про електронні ресурси, бібліотечні сервіси та можливості дистанційної роботи.

У рамках вивчення дисципліни «Основи науково-педагогічних досліджень» відбулась онлайн-зустріч студентів з директором бібліотеки Білоус В. С., яка розповіла про електронні ресурси бібліотеки та інформаційно-бібліографічні послуги, які пропонують працівники університетської бібліотеки дистанційно.

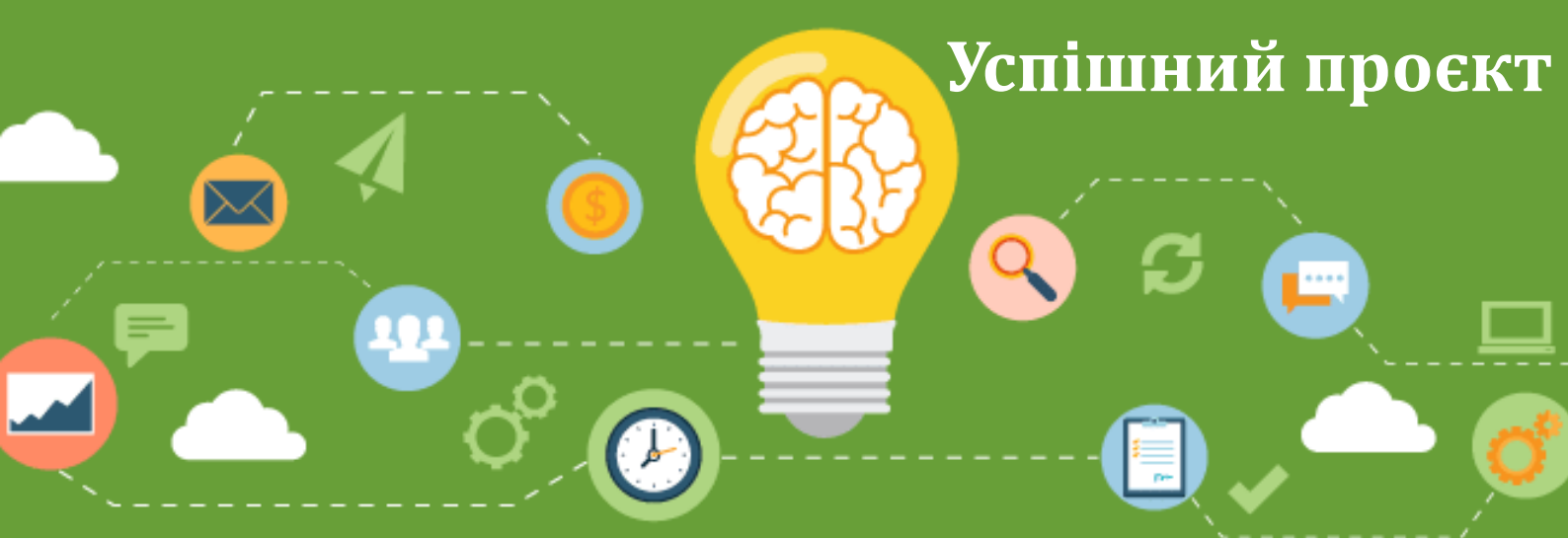

20 та 21 жовтня, в рамках Днів академічної доброчесності, у Педуніверситеті проведено низку цікавих онлайн-заходів. Білоус В. С. представила практикум «Електронні наукові та освітні ресурси, сервіси: доступ та відповідальне використання», у якому розкрила інноваційні стратегії бібліотеки, представила ресурси бібліотеки для здобувачів вищої освіти та науковців, інституційний репозитарій, онлайн-ресурси для перевірки тексту на наявність заповзичень.

Співробітники бібліотеки глибоко вивчали питання вилучення радянських та російських книг, якими переповнені українські книгозбірні. Ознайомились з рекомендаціями щодо актуалізації бібліотечних фондів у зв'язку зі збройною агресією російської федерації проти України, розробленими Міністерством культури та інформаційної політики України спільно з консультативно-дорадчим органом – Радою з питань розвитку бібліотечної справи та з листопада 2022 року розпочали вилучення літератури.

Працівники бібліотеки докладають максимум зусиль для організації повноцінної роботи в умовах режиму воєнного стану. Бібліотека працює як онлайн, так і офлайн, надаючи доступ користувачам до своїх ресурсів.

Підготувала Л. М. Воробйова

Інформаційно-освітній проєкт «Науку творять обрані»

Науково-технічна бібліотека продовжує подальшу реалізацію інформаційно-освітнього проєкту «Науку творять обрані», який покликаний популяризувати наукові надбання вчених ВНТУ. В рамках проєкту були підготовлені біобібліографічні покажчики серії «Вчені нашого університету», присвячені 70-річному ювілею професора, доктора тех. наук М. Й. Бурбело та 70-річному ювілею професора, доктора тех. наук В. В. Кухарчука. Видання містять друковані праці, матеріали про науково-педагогічну діяльність та біографічні відомості науковців.

Також створені дві віртуальні виставки-презентації циклу «Штрихи до портрета вченого» до 70-річчя з дня народження канд. техн. наук, доцента В. П. Очеретного та 70-річчя з дня народження канд. техн. наук, професора Н. Р. Кондратенко.

Інформаційно-освітній проєкт Бібліотеки «ВНТУ у ВІКІПЕДІЇ» представляє науковий потенціал університету у віртуальному інформаційному середовищі вільної інтернет-енциклопедії для його популяризації. Працівниками Бібліотеки редагувалися наявні та створювалися нові сторінки науковцям ВНТУ з посиланнями на повні тексти їхніх праць у відкритому доступі. Ця діяльність Бібліотеки зміцнює іміджеві позиції університету.

Бібліотека продовжує інформувати про нові видання викладачів ВНТУ, якими поповнились бібліотечні фонди.

Підготувала: *О. М. Цвілишена*

Як бібліотека стоїть на варті розвитку університетської науки

Цілу низку заходів для наукової спільноти університету науково-технічна бібліотека ВНТУ провела в рамках Міжнародного Тижня Відкритого Доступу, який увесь світ відзначає в останній тиждень жовтня. В цей час було проведено інформаційний захід «День аспіранта ВНТУ» (25 та 27 жовтня) онлайн.

Увагу учасників заходу було акцентовано на бібліотечному вебсайті – єдиній точці доступу до інформаційних ресурсів та кейсу онлайн послуг, які доступні зареєстрованим користувачам в режимі 24x7. Слід відзначити, що рубрика сайту «На допомогу досліднику», в якій зібрано багато корисної інформації, систематично оновлюється та користується великою популярністю, особливо в умовах дистанційного навчання. Молоді науковці довідалися про міжнародні наукометричні бази даних, до яких має доступ університет, наукометричні інструменти, системи ідентифікації дослідників тощо. На занятті була піднята тема академічної доброчесності у вищій освіті та академічного письма, як основної її складової. Також ознайомилися присутні з перевагами Відкритого Доступу до науки та з Інституційним репозитарієм ВНТУ, як одним із його шляхів.

До заходу долучились Володимир Грабко, перший проректор з наукової роботи та міжнародного співробітництва, який розповів про розвиток науки в країні та університеті і роль інформаційної підтримки бібліотек в цьому процесі та Олена Слободянюк, завідувачка сектору розвитку персоналу та практик академічної доброчесності ЦЗЯО ВНТУ з інформацією про академічну доброчесність в наукових дослідженнях.

Частина нашої зустрічі пройшла як і планувалася, та другу довелося переносити через повітряну тривогу, що не дуже допомогло, оскільки перед початком заходу знову пролунала сирена. І в цих екстремальних умовах, з вимогою до наших слухачів обов'язково знаходитися в безпечному місці, фахівці Бібліотеки організували продовження спілкування уже з університетського укриття.

В умовах війни збільшилась кількість наданих консультацій науково-педагогічним працівникам, аспірантам з питань наукометрії, віддаленої роботи з БД, доступ до яких отримали ЗВО України під час війни, робота з профілем ВНТУ у Google Scholar та ін. Також обслуговували науковців з інших ЗВО України, які стали вимушено переміщеними (ХНУПС, ТОВ «Технічний університет «Метінвест Політехніка», КрНУ ім. М. Остроградського тощо).

Бібліотека, як центр інформаційної підтримки науки в університеті, організовує онлайн доступ до світових наукових та освітніх ресурсів, які відкрили для України на період російської збройної агресії, проводить інформаційно-аналітичний моніторинг і бібліометричний аналіз публікаційної активності викладачів ВНТУ.

Бібліотека постійно інформувала науковців Університету про вебінари від компаній Clarivate, Elsevier, платформи Research4Life, консорціуму ORCID в Україні тощо. Вся інформація про заходи публікується в стрічці новин на бібліотечному та університетському сайтах, навчальній системі JETI, університетських групах в месенджерах Viber, Telegram та соціальних мережах.

Підготувала О. М. Цвілишена

Дослідження однієї книги

Над формуванням бібліографічного запису бібліотекарі працюють по декілька днів

Наукова бібліотека ВНМУ зберігає у своєму фонді найдавніші видання XVIII ст., одне з яких – «Pharmacopoea Rossica». У ті часи вона обов'язково мала бути в кожній аптеці, лікарям її продавали за 80 коп., що було надто дорого, оскільки пуд (16 кг) жита в той час коштував 86 коп. Яким чином це видання потрапило до бібліотеки невідомо.

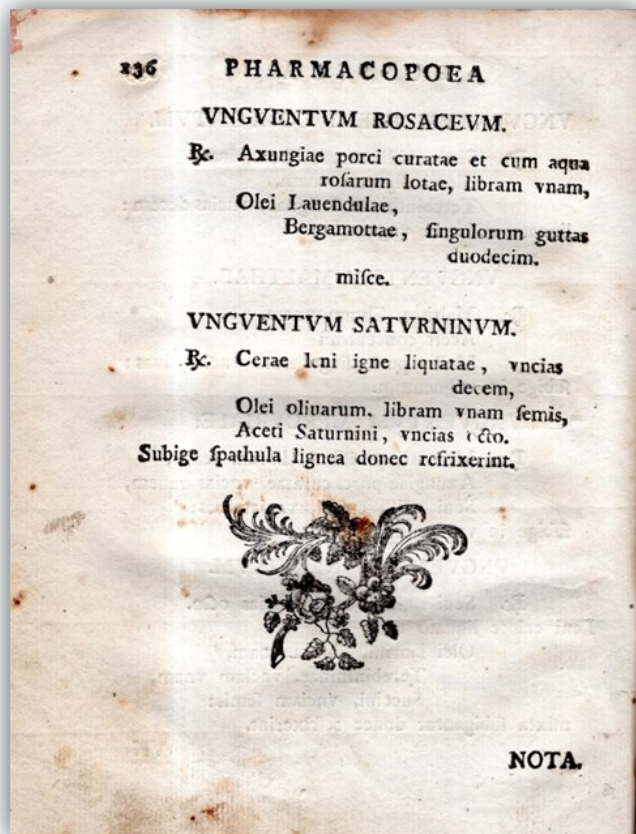
Фонд рідкісних книг і рукописів бібліотеки зберігає тисячі надзвичайно цінних і цікавих видань, які пройшли довгий, іноді тернистий шлях. Проте лише декілька книг мають понад 200-річну історію: трактат К. Цельсія «De medicina» (1748), «Оцѣнка лѣкарствамъ. При томъ уставъ аптекарскій. Устав повивальнымъ бабкамъ» (1789), «Pharmacopoea rossica» (1798).

До книг XVIII ст. належить також видання «Pharmacopoea Rossica». Комплексне дослідження книги спонукало до детального аналізу цього рідкісного примірника. Фармакопея надрукована латинським і кириличним шрифтами на якісному папері теплого відтінку слонової кістки. Папір добре увібрав фарбу, яка має в тексті своєрідний оксамитовий блиск. Сторінки видання містять водяні знаки та оздоблені чисельними прикрасами: заставками, кінцівками, сюжетними і фігурними гравюрами тощо. Титульний аркуш відсутній. Можливо його і не було, якщо книга друкувалася за принципом інкунабул без титулу. Вихідні дані, St. PETROPOLI, Typis Academiae Scientiarum, розміщено в кінці тексту. Палітурка реставрована, проте її основою є цупкий оригінальний ледерин з рослинним орнаментом. В той час видання друкувалися без палітурки, оскільки передбачалося, що кожен власник замовить оправу для свого примірника за власним бажанням і фінансовими статками.

Деякі сторінки видання заплямовані вологою, яка не пошкодила щільність паперу, оскільки відомо, що папір стародруків не розмокає у воді.

Передмова видання написана латиною прописними літерами. Текст позначений кустодою (перше слово, чи інколи перший склад тексту наступної сторінки, розміщено внизу попередньої сторінки). Основна частина видання складається з трьох розділів:

«Pharmacopoea Rossica. Materia Medica» – містить фармакологічні назви та опис медичних препаратів латиною і кирилицею; «Praeparata et Composita Acetum Antisepticum» – подає рецепти та способи виготовлення ліків: пластирів, мазей, оцетомедів; «Nota» – примітки в абетковому порядку щодо сучасної на той час назви препарату.

Дослідження однієї книги

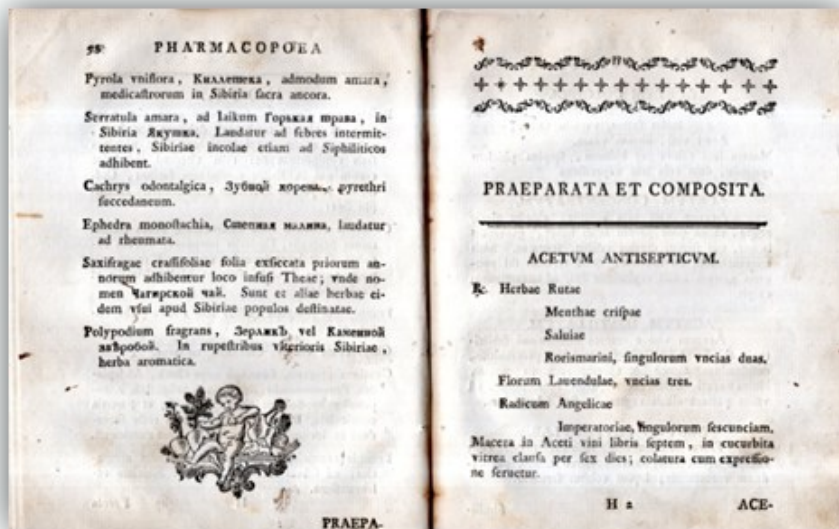
При огляді книги виявилось, що відсутній титул, де було б зафіксовано відомості про час друку видання. Відправною точкою у визначенні року видання стала присвята до монархині як до засновниці медичної колегії: «*Всемилоствльйшая Государыня! Медицинская коллегія, сочиня сію книгу, назвала Россійскою Диспензаторією, не столько по изданію ея въ Россіи, какъ по означенію въ ней многихъ извъстныхъ цълительныхъ растений, кои производитъ земля, съ показаніемъ мьстъ и имянъ Россійскихъ подъ какими они извъстны тьхъ странъ обитателямъ*». Науковці Національного Харківського фармацевтичного університету Р. С. Коритнюк і

Л. І. Вишневська з цього приводу спираються на книгу з технології ліків і рецептури проф. Р. Коберта (1901 р.), в якій вказано 1770 р. як рік видання «Pharmacopoea Rossica». «Вікіпедія», «Велика медична енциклопедія» та В. О. Куліков, С. П. Фортунатов, Є. Г. Ельяшевич роком видання вказують 1778 р. А. Л. Федущак, доцент кафедри клінічної фармації, фармакотерапії та медичної стандартизації Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького у статті «Фармакопейна історія вітчизняної фармації», надрукованій в журналі «Фармацевт-практик» (2013, 26 лютого) теж вказує на 1778 р. До того ж А. Л. Федущак зазначає, що саме «...українці – творці російських фармакопей». Пряма цитата зі статті: «Перша російська цивільна (загальнодержавна) фармакопея «Pharmacopoea Rossica» вишла друком у 1778 р. Редактором її вважається емігрант з Угорщини доктор медицини Х. Пеккен, а одним із основних авторів – виходець із села Денисівка Лубенського повіту, випускник Харківського колегіуму, доктор медицини (Страсбург), професор, викладач фармакології (*materia medica*) Медико-хірургічної академії та член Медичної колегії Никон Карпинський. У її створенні брав участь й інший виходець з України – фактичний засновник фармації та акушерства Росії, професор Нестор Максимович-Амбодик. Фармакопея, видана латиною і складена на основі однієї з європейських фармакопей, містила широкий перелік закордонних ліків і засобів із завезеної аптечної сировини». Отож, думки науковців визначили 1770 р. та 1778 р. ймовірними датами видання «Pharmacopoea Rossica».

Варто сказати декілька слів про цікавий маргінальний напис F. Walther, розміщений на нахзаці книги. З усього великого переліку прізвища Вальтер у Вікіпедії ми зупинилися на біографії Теодора Христофора Фрідріха Людвіга фон Вальтера (1811–1886) педагога, філолога-класика, бібліографа, викладача латинської, грецької, німецької мов. Він працював в Петрошулі (в 1709 р. відкрито першу школу в С.-Петербурзі) та Медико-хірургічній академії. Основну роботу поєднував з виконанням обов'язків бібліографа у відділах поліграфії і правознавства С.-Петербурзької імператорської публічної бібліотеки.

В заяві від 8 січня 1848 р. на ім'я директора бібліотеки Д. П. Бутурліна Ф. Вальтер писав про те «... что может быть полезен по части библиографии, которую страстно любит». Також Ф. Вальтер цінував стародруки. В 1878 р. він відвіз старовинний конволют до Парижу в подарунок своєму колишньому учню І. С. Тургеневу. Його брат, Антон Андрійович Вальтер, був випускником Медико-хірургічної академії та військовим лікарем. Ймовірно, що «Фармакопея» належала саме братам Вальтерам.

Давні книги не схожі на сучасні, проте саме їм належить визначальна роль важливих історичних джерел, дослідження яких дозволяє відстежити процеси і тенденції розвитку медицини та фармації.

Підготувала О. П. Мазур

Народознавство – вагома частина культурно-просвітницької роботи бібліотеки

*«Молилася, турбувалася,
День і ніч не спала,
Малих діток доглядала,
Звичаю навчала»
Т. Г. Шевченко*

Наукова бібліотека ВНМУ забезпечує розширення народознавчої компетентності користувачів і співробітників, використовуючи різноманітні флешмоби, майстер-класи, бесіди, інсценізації, конкурси, вікторини, фольклорні театралізовані дійства, де знайомить з народними обрядами, звичаями та традиціями народного календаря.

Українські традиції – одні з найкрасивіших у світі, вони зберігають споконвічні традиції нашого народу та об'єднують українців у всіх країнах світу. У Всесвітній день вишиванки, який цього року у бібліотеці пройшов під гаслом «У рідному краю цвітуть вишиванки», працівники бібліотеки вшанували наш національний оберіг – українську вишиванку та долучилися до фотофлешмобу. В цей день приміщення бібліотеки замайоріло різнобарвними візерунками української вишивки, адже працівниці бібліотеки одягнули свої улюблені вишиванки. Хтось виготовив її власноруч, комусь вона дісталася у спадок, хтось нещодавно придбав, оздобив бісером сукенку, чи гаптовану мереживом бабусину кошулю. Гладь, хрестик, низь, мережка, бігунець, плетіння – кожен із цих способів вишивки знайшов своє місце у гардеробі наших жінок. Вишивка у сучасному одязі виглядає автентично і водночас стильно. Працівники бібліотеки долучилися до свята, підтримуючи сильний дух єдності українського народу та на згадку про цей надзвичайний день зробили фото.

Збереженню українських національних традицій та цінностей сприяв майстер-клас з хусткування з нагоди Всесвітнього Дня української хустки, який пройшов під гаслом «У нас вишиванки, хустина, калина – це символи й гордість, краса України». Присутні поринули у розповідь-подорож у часи, коли українська хустка могла багато що розповісти про її власницю, а кольори, орнаменти, спосіб пов'язання могли свідчити не лише про походження жінки, а й про її соціальний стан. Для бібліотекарів, викладачів та студентів університету завідувачка відділу культурно-просвітницької роботи НБ ВНМУ Інна Гулик провела майстер-клас із в'язання хустки. Присутні поринули в давнину, згадуючи популярні в минулому та вже напівзабуті способи зав'язування тонких і грубих, шовкових і шерстяних хусток в різних регіонах України. Зокрема, цікаво було дізнатися про популярні очіпки, які вдягали під хустку, перемітки – тканинні відрізи довжиною до 5 метрів. Викладач кафедри офтальмології Н. Г. Кривецька вказала на важливість проведення подібних заходів, які є позитивним засобом зняття психологічної напруги, висловила захоплення роботою бібліотеки та подякувала за

Місце зустрічі – Бібліотека

можливість бути гостею всіх заходів, які організовує бібліотека для молоді. Викладач кафедри українознавства Л. М. Писаренко вперше відвідала такий захід і була в захваті від «справжнього свята української хустки». Майже дві години своєрідної арт-терапії в затишній та теплій атмосфері промайнули досить швидко. Майстер клас став справжнім святом, дійством, під час якого присутні стали свідками перетворення сучасної жінки на яскраву представницю української культури. Створювались дивовижні образи. Кожний був гарний і неповторний! Майстер-клас з хусткування також було проведено на засіданні творчого об'єднання «Вежа».

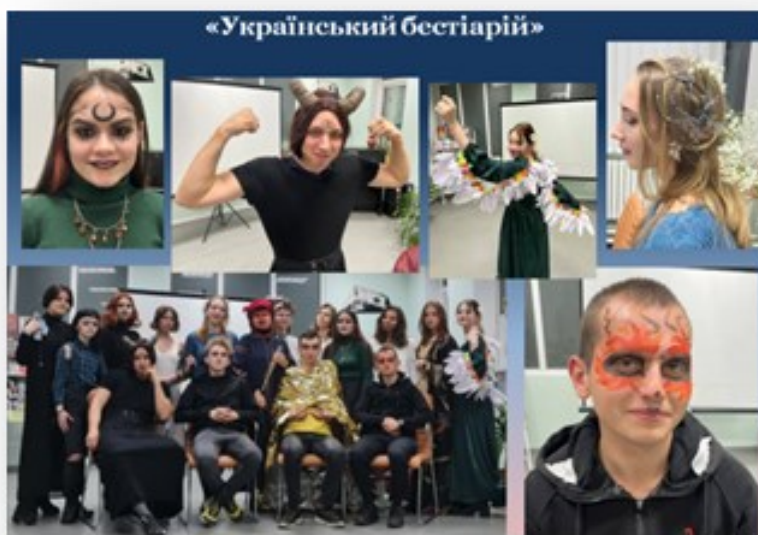
Традиційним для української культури є відзначення циклу зимових свят вечірніми розвагами та театралізованими народними дійствами. На Щедрий вечір (13 січня) студенти «Вежі» зібралися на посиденьки, де ознайомилися із звичаями та традиціями цього зимового свята – молодь співала щедрівки і влаштувала маланкування. Головними персонажами святкового дійства була досить колоритна пара Василя і Маланки. Маланкою вбирався найвищий хлопець – одягнув хустку, спідницю та прикраси. Він мав право бешкетувати, робити безлад, «зачіпати» кожного. Василем була найменша на зріст дівчина. У своєрідному маскарадї брали участь Коза, Чорт, Циганка та ін., які для створення своїх образів використали маски, чудернацький одяг, стрічки, дзвоники, капелюхи тощо. Учасники заходу «козу» водили, Василя та Маланку одружили.

Навіть попри війну учасники творчої студії «Вежа» напередодні Андрія провели зимові досвідки «Українські традиції – зв'язок поколінь» та стали частиною великого дійства, даючи нове дихання стародавнім традиціям. Приймала гостей господиня – керівник творчої студії «Вежа» Гулик І. В. Вона познайомила учасників зустрічі зі звичаями, особливостями гуляння вечорниць та провела екскурс в минуле, пов'язуючи його з сучасним поглядом на елементи українського фольклору. Вежівці поринули в світ українських обрядів та щиро забавлялися: дівчата завзято ворожили на судженого, пісень співали, хлопці традиційно намагалися вкусити символ свята – калиту, «плетений шум» грали, домашні вареники куштували, загадували бажання на щастя, на мир, на довгу долю. Молодь із захопленням спостерігала за імпровізованими вечорницями і здавалося, що всі присутні поринули у ту чаруючу атмосферу та відчули всі тонкощі проведення святкових обрядів, а доповнювали загальну картину та додавали іскринок веселощів і гумору запальні українські народні пісні. Свято було оповите різдвяно-новорічним передчуттям дива, тому

учасники заходу додому розходилися неохоче.

На думку видатного педагога, психолога, фахівця з національного виховання Григорія Григоровича Ващенка: «...нація може шанувати й зберігати свої традиції, але не зупинятись на них, а йти вперед, не замикаючись у вузьких рамках своєї традиційної культури, та брати від інших народів їх кращі здобутки, органічно перероблюючи їх, відповідно до інтересів і психології свого народу». Тому таку запозичену забаву як Геловін студенти перетворили у подорож до джерел української міфології – «Український бестіарій». На захід завітали Богиня Дана, Тур, Магура, Марена, Злидня, Повітруля та інші. Кожен учасник заходу не лише придумав оригінальний образ, створив костюм, зробив чудернацький візаж, максимально подібний до образу, але й цікаво розповів про нього. Один з учасників представив абсолютно нового сучасного українського міфологічного героя «Бавовнятко» – звірячко-примара, яке вночі бавиться з вогнем та палить бази російських окупантів. Для молоді це був веселий карнавал, в якому головне переодягтися в костюми і подивитись у який цікавий образ перетвілилися їхні друзі та розважитись із ними.

Багатий скарб звичаїв нашого народу ми отримали в спадок. Заходи, які організовує наукова бібліотека ВНМУ сприяють збереженню та поширенню традицій, щоб не втратився і не переривався зв'язок поколінь, щоб зберегти генетичну пам'ять нашого народу. Завжди потрібно пам'ятати «... як би не змінювався світ, куди б не закинула тебе доля, завжди зберігай у серці ті духовні скарби, які дісталися тобі у спадок від попередніх поколінь» (А. Сокіл).

Підготувала І. В. Гулик

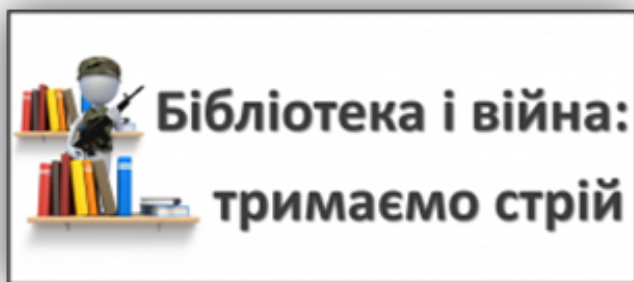

Бібліотека ВНТУ – відкрита для всіх

Вже в перші дні війни стало зрозуміло, що інформаційний фронт по важливості стоїть поряд з військовим.

І важливим завданням Бібліотеки став захист інформаційного простору: боротьба з фейками, дезінформацією та кіберзагрозами.

Тож для надання правдивої, перевіреної та корисної інформації не лише працівникам університету, а й всім громадянам на бібліотечному сайті створили рубрику «Бібліотека і війна: тримаємо стрій», де розміщені списки офіційних джерел інформації, життєво важливі інструкції та рекомендації в умовах війни тощо. Також створили інформаційний ролик «Це варто знати в реаліях війни!». Цю інформацію ми зробили загальнодоступною, розтиражувавши її на своїх сторінках в соціальних мережах.

З огляду на військові дії на території нашої країни Бібліотека підготувала віртуальну інтерактивну виставку «Рятуючи одне життя, ти рятуєш весь світ», документи якої доступні для перегляду онлайн кожному, а зареєстрованим читачам Бібліотеки – і для завантаження. Матеріали виставки сьогодні актуальні, як ніколи, адже розкривають загальні правила поведінки, основні способи захисту в умовах воєнних дій, а також надання домедичної й медичної допомоги з метою збереження життя цивільного населення та особового складу військ.

Бібліотека також провела презентацію е-ресурсів, які стануть в нагоді багатьом у військовий час, як-от: «Охорона психічного здоров'я в умовах війни» (про діагностику та лікування бойового та оперативного стресу); «У разі надзвичайної ситуації або війни» (практичні поради, які будуть корисні під час війни); «Правила поведінки в умовах загрози та виникнення надзвичайних ситуацій»: навчальний посібник, «Долікарська допомога» (про те, як обстежити потерпілого на місці події, надати першу допомогу при травмах, переломах, вивихах та кровотечах.)

Вже традиційно до Дня української писемності та мови (9 листопада) Бібліотека з кафедрою мовознавства організували акцію – флешмоб по написанню Всеукраїнського радіодиктанту національної єдності, який пройшов у залі ректорату, а також онлайн на платформі GoogleMeet. Цей захід об'єднав університетську спільноту. Наприкінці заходу зі словами вдячності за участь у ньому до присутніх звернувся ректор Віктор Біліченко і наголосив, що «неважливо, робили ми помилки під час написання, чи ні, адже Всеукраїнський радіодиктант не про перевірку грамотності, а про єднання в часи російської агресії.»

До цієї дати також підготували віртуальну виставку «Ораторське мистецтво».

До цього річного Дня захисту дітей, метою якого було привернути увагу світової громадськості до порушень прав дітей у час повномасштабної війни росії проти України, до численних страждань дітей університетська бібліотека створила ролик «До Дня захисту дітей-2022», в якому повідала, що діти і війна не сумісні, у дітей повинно бути дитинство. І зло, яке несе смерть дітям, повинно бути знищене

Місце зустрічі – Бібліотека

Університетська бібліотека, турбуючись в нинішній ситуації про своїх маленьких читачів – дітей та онуків наших шановних професорів, доцентів, а по сумісництву мам, татусів, бабусь, дідусів, запропонувала у період канікул-відпусток провести час з користю зі своїми дітками за читанням. Віртуальну виставку «Читаймо разом з дітьми!» про цікаві та пізнавальні видання для дітей українською мовою, які подарувала Бібліотеці наша бібліотекар Наталя Тарануха, було представлено на бібліотечному сайті з запрошенням взяти книги для дітей.

В умовах повномасштабної російської агресії університетська Бібліотека посилила інформаційно-іміджеву діяльність у соціальних мережах. На офіційних сторінках та профілях у фейсбуці, телеграмі, інстаграмі, тіктоці, ютубі регулярно висвітлюється робота Університету та Бібліотеки й публікуються дописи до важливих дат та подій в житті Університету, Вінниччини, України, особлива увага звертається на поширення правдивої інформації про російську агресію на протидію фейкам. У соцмережі «Фейсбук» створено та наповнюються рубрики «НОВИНИ УНІВЕРСИТЕТУ» та «ПАМ'ЯТНІ ДАТИ Й ПОДІЇ», в телеграм-каналі – «ЦЕЙ ДЕНЬ В ІСТОРІЇ». Також в соціальних мережах робимо відео-огляди рубрик з бібліотечного сайту. Бібліотечні сторінки, профілі та групи в соцмережах дуже популярні, ми маємо багато підписників, з якими спілкуємося на різноманітні теми (зворотній зв'язок).

До 300-річчя з дня народження відомого українця, одного з найвпливовіших філософів Східної Європи, ювілей якого увійшов до переліку ювілейних дат ЮНЕСКО 2022 року, Григорія Сковороди Бібліотека зорганізувала літературно-просвітницький вечір. Зустріч відбулася онлайн. Та це не завадило майже сотні студентам приєднатися до заходу.

Підготувала О. М. Цвілишена

Війна не стала на заваді професійному розвитку та навчанню бібліотекарів

Початок 2022 року – плани діяльності, заходи, співпраця. 24 лютого 2022 року – війна, невідомість, ступор. Один день змінив життя людей, колективів, організацій, країни.

В рамках співпраці МО бібліотек ЗВО м. Вінниця було заплановано спільне майбутнє, заходи професійного розвитку та вдосконалення. Перший день війни поставив на паузу нашу діяльність. Та через певний час колективи наших бібліотек, адаптувавшись до нових викликів і реалій, відновили професійні зустрічі та спілкування. Ми знову почали планувати, адже ця можливість дає змогу зрозуміти, що є майбутнє, і буде воно світлим та щасливим.

17 травня 2022 року. Ох, яка ж це була зустріч! Як ми всі на неї чекали. Хотілось не лише відчутти атмосферу довоєнного життя, але й побачити очі колег, обійняти, обміняти посмішками.

Привід для зустрічі було обрано не менш важливий. В рамках Четвертої бібліотечної Школи медійної грамотності було проведено тренінг на надзвичайно важливу та актуальну тему, а саме: «Безпека в Інтернеті: що потрібно знати». Не дивлячись на широкі трактування назви заходу, він складався з чітких окремих блоків, що стосувалися загального функціонування медіа, особистої безпеки в інтернеті, інформаційної гігієни під час війни, якісної комунікації під час кризових ситуацій. Кожен блок супроводжувався практичними прикладами. Особливо важливо це було для демонстрації колегам прийомів російської пропаганди, якою ворог завдає шкоди державній безпеці країни.

Ця перша зустріч в такий важкий час стала ковтком повітря, психоемоційною розрядкою. Ми не лише почули цікавий матеріал, а й поділились власними відчуттями та переживаннями, отримали психоемоційне перезавантаження. І це ще не все, цей захід містив у собі творчу та креативну складову. На пропозицію директора наукової бібліотеки ВНМУ ім. М. І. Пирогова Неліни Кравчук колективи наших бібліотек дружньо погодились привітати колектив «Kalush Orchestra» з перемогою у пісенному конкурсі «Євробачення – 2022» та заспівати переможний хіт «Stefania». До речі, як це було – можна переглянути, перейшовши за посиланням – <https://bit.ly/3FpDbiR>.

Завдяки мужності та стійкості ЗСУ ми почали планувати й наступні професійні заходи. Творчою та креативною виявилась друга зустріч в рамках Четвертої бібліотечної Школи медійної грамотності «Як писати так, щоб тебе читали». Тренерами заходу стали викладачі ВНМУ ім. М. І. Пирогова. Старший викладач кафедри українознавства Леся Писаренко виступила з доповіддю «Сучасна українська мова як професійна складова». Під час заходу Леся Мефодіївна розповіла про новий український правопис, його зміни та доповнення. Кожен учасник мав можливість поставити питання та отримати чітку відповідь. Вікторія Родінкова, професор

кафедри фармації ВНМУ ім. М. І. Пирогова, головний редактор газети колективу ВНМУ «Молодий медик» виступила з темою «Від копірайтера до автора» та розповіла про ключові моменти верстки видання від написання цікавого заголовку до розміщення фото на сторінці.

Цікавим та потрібним напрямом роботи в рамках діяльності МО бібліотек ЗВО став аспект дослідження психоемоційного стану працівників бібліотек в період війни. Кожна людина по-особливому переживає цей час, по своєму адаптується до подій та реагує на них. Оскільки кожен із нас є частиною колективів, наші відчуття і сприйняття віддзеркалюються на роботі та комунікації з колегами. Тому важливо було проаналізувати почуття кожного члена колективу, їх думку щодо важливих питань роботи колективів у час війни. З цією метою було прийнято рішення провести анкетування «Колектив бібліотеки у кризовій ситуації». Було розроблено 21 питання, яке стосувалося різних аспектів роботи людини в організації. Зокрема, важливо було зібрати інформацію про загальний клімат в колективі, психоемоційний стан працівників, проаналізувати діяльність керівників та реакцію команди на їх політику управління. Аналіз проведеного анкетування дав змогу сформулювати актуальні та важливі правила підтримки продуктивної роботи колективу, збереження його фізичної та психоемоційної безпеки. Також керівна ланка закладів отримала уявлення про те, що команда очікує від лідера в час невизначеності та великих ризиків. Опитування дало змогу сформулювати план дій та окреслити напрями, в яких потрібно рухатись. Анонімність опитування забезпечила щирість респондентів у своїх відповідях. Саме така інформація й дала змогу виявити слабкі місця в управлінні, якщо вони є, і виправити їх заради міцності та єдності команди.

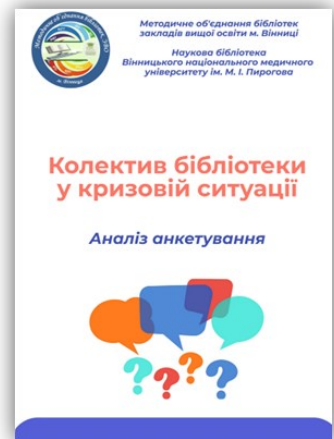
Результати опитування було представлено під час проведення науково-практичної конференції «Бібліотечні компетентності в умовах нових викликів». Це був насичений та цікавий захід. І не дивлячись на те, що це професійна зустріч, ми співчували, підтримували один одного та не могли стримати сліз, адже чоловіки деяких наших колеганок мужньо захищають нашу країну.

Під час заходу було представлено діяльність наших бібліотек під час війни. Обговорили нові виклики та проблеми, знаходили відповіді на важливі питання. Також надзвичайно приємно, що до роботи конференції долучились колеги з інших університетських бібліотек України зокрема: Макарова Ганна Григорівна, директорка наукової бібліотеки Національного університету «Чернігівський колегіум» ім. Т. Г. Шевченка та Шкіра Ольга Іванівна, директорка бібліотеки Університету Григорія Сковороди в Переяславі.

Хоч 2022 рік став важким та складним для кожного з нас, війні не вдалося зупинити бажання фахової спільноти зустрічатися та працювати, планувати та втілювати, вірити та жити.

В кінці року отримали ще одну гарну новину про бажання бібліотек фахових медичних коледжів Вінницької області приєднатися до нашого методичного об'єднання. Відтепер наша команда поповнилася бібліотеками Вінницького, Погребищенського, Гайсинського, Могилів-Подільського медичних фахових коледжів.

З надіями на плідну співпрацю та професійну єдність плануємо спільне майбутнє. Дякуємо кожному захиснику за можливість жити й працювати. Очікуємо на нашу швидку та немінучу Перемогу, бо все буде Україна!

Підготувала Я. С. Бондарчук

Бібліотекарі підтримують дух незламності у стінах бібліотеки та за її межами

Патріотична тематика щороку займала важливий напрям в роботі бібліотеки. Здебільшого це були різноманітні форми презентаційного спрямування: електронні та інтерактивні виставки, лонгріди, подкасти, листівки, цитатники, постери, інфографіки, теги слів та ін. Кожна тема знаходила свого читача. Але після 24 лютого 2022 р. така робота стала нагальною потребою не лише для читачів, але й для бібліотекарів.

Війна перекреслила розмірене і творче життя колективу бібліотеки. Весь трагізм країни віддзеркалився на настроях кожного з нас і для підняття духу виникло бажання патріотичної візуалізації, яка б щоденно надихала на Перемогу. Кинутий клич стосовно створення патріотичних локацій в бібліотеці був почутий. Відразу відчулося «життя» – активне, творче, креативне. Ідеї «фонтанували» без кінця, втілення яких не змогло вміститися в одній запланованій локації. Отож в ході роботи довелося вибрати місце аж для трьох мініплощадок. Спільні зусилля не були марними. В цьому щоразу переконується кожний відвідувач бібліотеки.

На I поверсі ще ніхто не пройшов байдужим повз локацію із зображенням на фоні прапора карти України, яку на передньому плані, наче щит, захищає тризуб кольору хакі. Він символізує не лише герб нашої країни, але й українських воїнів, які сьогодні мужньо і відважно боронять кожний клаптик рідної землі. На знак процвітання України знайшов своє місце біля української символіки соняшник, який гармонійно поєднався із ще однією святинією українського народу - вишитим рушником. А над всією цією експозицією у вільному польоті знімається голуб миру – символ нашої очікуваної Перемоги.

Прямуючи сходами на II поверх, ніби ізза обрїю, здійснюються актуальні наразі слова із уже всім знайомого гімну Українських січових стрільців: «Не журися, червона калино, маєш білий цвіт. Не журися, слава Україні, маєш вільний рід», які є уособленням нашого спротиву, боротьби та гуртування перед російською агресією. На підтвердження цієї славетної пісні погляд зупиняється на картині із зображенням в синьо-жовтих кольорах карти України, написаної у стилі петриківського розпису. Наче жива, зроблена із насіння декоративна гілочка калини наповнює наше життя сенсом.

Поринути в атмосферу патріотизму, надихнутися стійкістю та мужністю можна в зоні рекреації на III поверсі бібліотеки. Імітована терниста дорожка українського народу, всяяна жовто-блакитними квітами, яка зигзагом здіймається вгору, символізує досягнення вершини Перемоги у боротьбі з ворогом.

Продовженням патріотичної тематики став «Альбом марок». Ще зовсім недавно нумізматычна колекція бібліотеки захоплювала цікавими розділами «Краса і велич України», «Українознавство», «Народознавство», «Видатні особистості», «Мистецтво. Архітектура», «Природа», «Спорт» та ін. Здавалося, альбом буде продовжувати радувати цими витворами мистецтва. Проте сумна сторінка чорною ниткою вплелася в історію України. Сьогодні 8 марок нагадують про кровопролитну загарбницьку російсько-українську війну. І з кожним придбанням такої марки в душі кожного теплиться надія, що вона буде передостанньою. Та з кожним днем зростає впевненість – остання марка цієї серії буде символізувати Перемогу України над ворогом!

Бібліотекарі активно долучилися до волонтерської роботи. В перші воєнні дні кинулися допомагати евакуйованим людям продуктами, теплими речами, шукали для них помешкання та розміщували у своїх домівках. Для військових на фронт пекли пироги і плели маскувальні сітки. А ще є частими гостями у військовому шпиталі. На власні кошти періодично закупляють необхідні речі або ж смаколики, щоб хоча б трохи зменшити моральні й фізичні страждання наших захисників. Завдяки небайдужості бібліотекарів та їх рідних на сьогодні вдалося зібрати понад 43 000 грн. Та й кожний працівник бібліотеки намагається індивідуально допомогти родичу, другу, сусіду або ж просто незнайомій людині, завдяки яким має змогу піклуватися про свою родину, працювати, жити у власних домівках і спокійно спати.

Важкі випробовування спіткали сучасне покоління. У кожного з нас свій фронт. Лише відчувши власну потребу своїй країні, ми зможемо посприяти її процвітанню.

Підготувала Н. М. Кравчук

МОЯ УКРАЇНА

**Моя Україна горить і палає,
Моя Україна сміється й співає.
Моя Україна відкрилася світу,
Моя Україна всміхається дітям.**

**Моя Україна – це людства надія,
Моя Україна – це розум та дія,
Моя Україна засяє, як зірка,
Моя Україна почує ще «гірко».
Моя Україна здолає потвору,
Моя Україна підніметься знову!**

*І. Зарванська, головний бібліотекар
бібліотеки ВДПУ імені Михайла Коцюбинського*

Волонтерська робота

бібліотеки – наближення нашої Перемоги

З перших днів війни та оголошеного в Україні воєнного стану бібліотека ВДПУ імені Михайла Коцюбинського визначила одним із своїх завдань волонтерську допомогу Збройним силам України, Територіальній обороні та переселенцям. Працівники бібліотеки активно виявили свою громадянську та людську позицію:

- збирали продукти харчування, ліки, теплі речі, подушки та ковдри для потреб Територіальної оборони;
- організували збір гуманітарної допомоги у дворі своєї багатоповерхівки та доставили у волонтерський пункт збору продукти харчування, медикаменти, засоби гігієни та одяг для переселенців;
- виготовляли «коктейлі Молотова»;
- приносили до місцевих шпиталів постільну білизну, одяг та книги для поранених військових;
- надавали фінансову та гуманітарну допомогу внутрішньо переміщеним особам – сім'ям, які переїхали з території воєнних дій;
- ліпили вареники та готували їжу для бійців ЗСУ, Територіальної оборони та переселенців;
- приносили з дому банки та кришки для виготовлення тушонки для військових.

На початку повномасштабного вторгнення ворога в Україну працівниця бібліотеки брала активну участь в організації Територіальної оборони в одному з приміських сіл м. Вінниці.

Також вона координувала волонтерську передачу наборів медичних стерильних перев'язочних бинтів та пластирів різного призначення з Німеччини для Вінницького військового шпиталю. Потреби змінювалися щодня, тому слідкували за новинами і реагували на вимоги сьогодення. Українська армія на передовій постійно потребує маскувальних сіток – про це говорять і самі військові, і волонтери, які возять необхідну

допомогу на передову. По всій Україні працюють волонтерські групи з плетіння маскувальних сіток, і практично всі групи працюють у стані цейтноту – замовлень багато, а робочих рук для плетіння не вистачає. Чотири працівниці бібліотеки з перших днів повномасштабного вторгнення в Україну долучились до плетіння маскувальних сіток для військових у Вінницькому обласному молодіжному центрі «Квадрат» та працюють і дотепер. Також допомагали зі збором матеріалів для плетіння.

Працівники бібліотеки здійснюють регулярні фінансові внески на потреби армії, перераховують кошти на рахунки волонтерів для закупівлі спецобладнання для військових та рахунки окремих приватних осіб, які через воєнні дії опинилися у важких життєвих умовах і потребують допомоги.

Неодноразово співробітники бібліотеки перераховували кошти на рахунок благодійної програми «Підтримка Української армії» фонду «Подільська громада», який збирав фінансову та матеріальну допомогу для захисників та для цивільного населення, використовували гроші з «Є-Підтримки», перераховували їх на допомогу військовим, щомісяця з зарплати працівників Педуніверситету перераховувалися гроші на спецрахунок Національного банку України для збору коштів на підтримку Збройних Сил.

Сім'я працівниці бібліотеки передала для військових на передову машину УАЗ 452А. За період військових дій співробітники бібліотеки, співпрацюючи з ГО "Єдина Спільна Справа", допомагали організувати збір та розповсюдження гуманітарної допомоги малозабезпеченим сім'ям, внутрішньо переміщеним особам, вразливим соціальним категоріям.

Наша майстриня з бісероплетіння проводила майстер-класи для дітей переселенців. Кожен робить своє. Заради Перемоги! Ми знаємо, куди рухатися. У кожного своя мотивація і у всіх разом вона одна – Перемоги!

Підготувала Л. М. Воробйова

З турботою про захисників...

Перемогу наближають не тільки на фронті, а й у тилу. В наші дні особливо радієш саме таким людям, які творять славу своєї країни, мотивуючи інших до активної самореалізації. Дійсно, найстрашніший рік в історії незалежної України та російсько-українська війна у душах багатьох українців пробудили почуття патріотизму, співпереживання, прагнення допомогти ближнім.

Ось наша Олена Адольфівна присвячує весь вільний час в'язанню маскувальних сіток та теплих речей для бійців на передовій. Дарує часточку тепла свого серця кожному захиснику.

Олена Адольфівна – гарний фахівець, чудова господиня, творча особистість. На все в неї вистачає часу. Має золоті руки і хист до прекрасного. Жінка вишиває, в'яже, робить іграшки з фоамірану, розписує великодні писанки, виготовляє ляльки-мотанки.

З початком війни всю творчість майстриня відклала до мирних часів. Саме в цей важкий для України період, вона робить надзвичайно корисну справу для українських воїнів. Її «творіння» зігрівають десятки українських захисників та захисниць, адже зроблені власноруч шкарпетки – є свідченням, що про них думають, їх пам'ятають. Жінка вкладає тепло своєї душі у кожную петлю і щаслива тим, що велика кількість зв'язаних нею шкарпеток гріють наших захисників.

«Коли в країні йде війна, кожен має зробити щось для Перемоги. І я не зупинюся. Адже потреба в теплому одязі ближче до зими лише зростає. Поки наші військові та добровольці – на фронті, в'язатиму їм шкарпетки», – запевняє Олена Адольфівна.

Мрія Олени Адольфівни, як і всіх нас, буденна, проте загальна для мільйонів українців – довгоочікувана Перемога і Мир: щоб нарешті замовкли гармати на нашій землі, не лилися сльози за загиблими, щоб ми всі могли дихати на повні груди, жити в незалежній, квітучій країні в мирі, любові та злагоді, з вірою і здатністю добром змінити світ на краще.

Підготувала Н. О. Прутська

**Дорогі друзі, читачі та колеги!
З Різдвом Христовим
та Новим Роком!**

**Закінчується важкий для країни рік.
Попри війну та усілякі негаразди
ми вразили світ своєю сміливістю,
мужністю та взаємопідтримкою.
День за днем у єдності ми долаємо труднощі,
працюємо та допомагаємо!**

**Тож нехай новий 2023-й рік стане
роком Перемоги та відновлення!**

**А новорічні свята принесуть у ваш дім мир,
радість, спокій, затишок, достаток та здоров'я!**

*Наукова бібліотека
ВНМУ ім. М. І. Пирогова*

*Методичне об'єднання
бібліотек ЗВО м. Вінниці*

Засновник: Наукова бібліотека Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова
Відповідальна за випуск: Кравчук Н.М.
Головний редактор: Мельник М.І.
Упорядник: Бондарчук Я.С.

Адреса редакції: 21018 м. Вінниця, вул. Пирогова, 56
libvnm@gmail.com
Видання підготовлено за матеріалами, наданими бібліотеками ЗВО Вінницького методичного об'єднання зі збереженням стилістичного і граматичного змісту